

week-END . . .

Hin kostiliga kúgvín

Aðrástáðni í blaðnum hava vit endurprentað brot úr grein, ið vit áður hava skrivað um hina kostiliga Molly-kúna. Vit endurprenta her eitt sindur attrat um hesa kúgv:

Molly í virði.

Árskostnaður: 1.340.000 kr.

Molly í vekt.

Ársbrúk umleið 920 tons — ella umleið einferð upp í Tjaldrið (gamla Tjaldrið).

Molly-blikk uppá hvørt fólk.

60 blikk upp á hvørt fólk í Føroyum árliga.

Molly í longd.

Lögd enda í enda vildu 1.340.000 blikkini næstan rokkið úr Munkinum í Stapan og aftur úr Stapanum í Mikinesholm.

Molly í hædd.

Sett upp eftir enda vildi Molly-blikksulan verið 21 ferðir so høg sum Slætataratundur.

Molly í vidd.

Lögd lið um lið fingi Molly-blikkini

liggið á Nólsoynni.

Molly í kr. uppá hvørt fólk.

Molly-kúgvín kostar hvørjum fólk í

Føroyum umleið 85 kr. árliga

Molly í skipavirði.

Fyri Molly-pengarnar kundu Føroyingar keypt ein trolara sum Jóannes Paturson á hvørjum ári, ella 12 nýmótans 40 tons bátar.

Molly-málsliga.

Tað fyrsta Føroyingar læra av enskum er: *Shake the tin before opening* (Skravga blikkið áðrenn opnað verður).

Rúsdrekkasurningurin.

Tað er ikki bert her heima hjá okkum at rúsdrekkasurningurin er brennandi. Flestu lond hava stórra og minni trupulleikar av hesum spurningi. Vit endurprenta her grein úr norska bróðurblaðnum »Arbeiderbladet« í Oslo, har rúsdrekkamálið verður viðgjört:

Alkoholondet er av de problemer som må oppta alle sosialt interesserte og ansvarsbevisste kvinner og menn. Den utglidning som har forekommet etter den annen som etter den første verdenskrig, innebærer en alvorlig advarsel. Det er på tide at ta rev i seilene og legge kursen om. Det står store verdier på spill, menneskelige som sosiale. Det begynner også å gå opp for mange av dem som vakt skulle være, men som hittil har forholdt sig nokså tause og passive.

I Sverige er det nå gjort et interressant forsøk på å få i stand en folkereising mot de omseggripende alkoholvaner og de utglidninger en også har i Sverige som nesten overalt ellers. Dette synes å være noe av et tidsfenomen som har nær sammenheng med krigens oppløsende virkninger. Det svenske eksempel bør gi støtet til en liknende folkereising også her hjemme — avpasset etter våre særlige forhold.

Den direkte foranledning til den uro som rår i Sverige og det tiltak en står overfor, er en motboka står for fall og at det blir innført friere former for alkoholomsetningen. Men for øvrig er problemet det samme i vårt granneland som hos oss: at en på dette område står overfor en slapphet og gideløshet som er faretruende.

Staten har økt sine bevilgninger til det opplysningsarbeid som er av så vesentlig betydning. Avholdsorganisasjonene har på sin side mobilisert. Men de når ikke lenger den store almenhet. Derfor ble nå søndag etter initiativ av Selskapet for edruelighet og folkeop-

fostring holdt et stor møte i Sigtuna. Ikke mindre enn 42 store organisasjoner var representert. Mötets program var fremme av folke-edrueligheten. Det ble vedtatt å danne en riksförening mot alkoholmisbruk, bygd på individuelt medlemskap.

Riksföreningen stiller ikke krav om personlig totalavhold, men vil søke å samle avholdsfolk som andre edruelighetsinteresserte om nærliggende oppgaver. Represantanter for de store avholdsorganisasjoner stilte seg noe reservert til den nye bevegelse, men en av de ledende avholdsmenn gikk med i det foreløpige styret. Ingen kan på forhånd si hva dette tiltaket kan føre til. Likevel er det symptomatisk for stillingen: at det vil være uforsvarlig å la det skure.

Vi bør også finne former for en mer aktiv og omfattende virksomhet. De gamle drikkeskikker og alkoholvaner har fått en uhyggelig utbredelse. De bærer også i høi grad ansvaret for den gauging og hjemmebrenning som foregår. Det er nødvendig å snu opinionen og vekke ansvars- og solidaritetskjennsla, framfor alt med tanke på vår ungdom.

Vinmonopolets styre la fram forslag om å sette ned brennevinspriserne med 20 prosent. Det var såre enkelt og lettvin. Styret umaket seg ikke med en nærmere undersøkelse av de sosiale betingelser for at slikt framlegg som da heller ikke kunne bli noe slag i saka. De gamle avholdsorganisasjoner avviste det blankt. Saklig sett burde det ha vært grunn til forutsetningsvis å gå inn på et variert nedslag. En må aldri kjenne seg så bundet at en ikke vil gå inn på en sak som har aktualitetens interesse. Det er alltid et svakhetstegn.

Nå når en på stedet marsj over hele linja. Imens brer hjemmebrenningen seg, til dels også gaugingen. De som driver med dette søl og disse ulovligheter, søker sin

unnskyldning i de høye brennevinspriser. Uttalelser fra politiet og også den holdning en stor del av pressen inntar, tas til inntekt av hjemmebrennere og gauger.

Er ikke problemet hos oss det samme som i Sverige og andre land? At det er opplysningsarbeidet og den almene opinion og dessuten et rikere fritidsliv det i første rekke beror på? Det vi trenger er derfor nye signaler og en bredere front, en riksaksjon som kan vekke folket til selverkjennelse og til å innta en mer positiv livsinnstilling.

Her står statens edruelighetsråd i et spørsmål av denne sentrale betydning?

Norðmenn og portugisar í Føroyingahavnini.

»Kristeligt Dagblad« hevði um dagin eina líta grein frá Føroyingahavnini. Vit loyva okkum at endurprenta hana.

Blandt Grönlandsrejsens mange oplevelser er der grund til at opholde sig ved besøket i Færingehavn. Lige siden afslutningen af den første verdenskrig har færingerne interesseret sig for fiskeriet ved Grönland, og i 1927 oprettedes Færingehavn i Godthåbs syd-distrikt med det formål at betjene danske og færøske fiskere. I 1937 blev havnen en slags international frihavn. Havnen er af staten blevet forsynet med vandanlæg, radiostation og sygehus, og færingerne har selv oprettet et reparationsværksted for skadelidte fiskerifartøjer.

I 1950 opførte staten et stort tankanlæg, som er udlejet til Det grønlandske Olieselskab, som forsyner fiskerbåde og de grønlandske byer med brændselsolie. I 1952 opførtes der yderligere to tanke for benzin, og der byggedes en anlægsbro.

Der blev i 1950 oprettet et dansk aktieselskab, Grönlands Handels Kompagni, som navnlig forsyner de norske fiskere med proviant, salt og andet udstyr til fiskeriet. Dette selskab har i den indre del af havnen anlagt en kaj og bygget lagerhuse, reparationsværksted og butik. I 1953 enedes selskabet, som i almindelighed går under navnet Asgriko, med aktieselskaberne Grönlandsfælagsid, Thorshavn, og Agno, Aalesund om dannelsen af et fællesselskab, som fik navnet Nordafar, og som med den danske stat har afsluttet en overenskomst om virksomheden i Grönland. Ifølge denne overenskomst har selskabet lejet et areal i den indre del af havnen, og staten har stillet penge til rådighed til opførelse af et udvidet kaj-

kvinnan

✱

A landsbygd um summarið.

Nei, lívið á bygd um summarið er ikki at láta væl at. Vit húsmóður hava almikið at takast við. Mangan ynskja vit okkum pyntaðar, putursmúrdar og helst í nylon frá hówur til yljár spákandi eftir Aarvegnum, men ikki gerst við. Heldur mugu vit annan hvønn dag sita inni í skýmlium hjallara og royta fugl, aðrar tíðir er tað torv at rökta, neyt at mjólka, hoygging og mangt, mangt annað, ið hoyrir bygdalívinum til. Mannfólkið er til skips, liggur í björgum, gongur á fjall o.s.fr. Konurnar verða tí ofta at rökja bæði mann- og konufólkaarbeiðið. Tað eru konufólkini, ið seta dām á bygdarlívið um summarið. Órímliga nógv tykist oftani at verða lagt á barnamóðu herðar húsmóðanna, tó hava vit einki at siga í samfelagnum. Fyri føroysku kvinnuna eru nú onnur ráð at taka. Bera vit dagsins byrður, eiga vit eisini at hava eitt orð at siga í samfelagslívinum; tí eiga nú kvinnurnar at taka seg saman og krevja at tær skulu hava eitt orð at siga í samfelagslívinum. Vit vera tí at taka okkum saman og eftir förimuni royna at manna bæði sóknarstýri og lögting við mánning av okkara egna kyni. Vit gera okkara skyldu, og eiga tí reint menniskjansliga at krevja okkara rætt, rættin til at hava eitt orð at siga í tí samfelagi, ið vit av sonnum eru ein hówuðsstuðulin undir.

Anna Sofía.

læg. Selskabet har ifjor opført et fryseanlæg med en kapacitet på omkring 600 tons og har påbegyndt opførelsen af en saltsilo og yderligere et fryseanlæg. 60 pct. af aktiekapitalen i det nye akieselskab er dansk. Overenskomsten gælder for 15 år.

I Færingehavn kan der undertiden på een gang ophobe sig 90 trawlere, deriblandt mange portugisiske. Havnen er åben fra april til slutningen af november. Nordmændene gør meget ud af fiskeriet i området ved Færingehavn. Danske fiskere ville have store muligheder for fiskeri her, idet de ville have større fiskeområde end de udenlandske fiskere, men de danske fiskere har ikke fartøjer af den art, som her udøves. De norske og de portugisiske fiskere er også indstillede på mindre indtægter end de danske fiskere. Danske fiskere vil helst aflevere deres fangst i urensset tilstand, men da den grønlandske handel ialt modtager fisk på 81 steder, er det ikke muligt for den at modtage fiskene i urensset tilstand.

— Tað er heilt ófatiligt, sum alt broytist, helt Maria. Nú hava teir ikki bert telegraf uttan tråd, vognar uttan bestar, ja, eisini flogfór uttan propell. —

— Ja, helt maðurin, Lars, nú fattast í grundini bert eitt lítið smátung. —

— Hvæt er tað?

— Hjúnarband uttan konu. —